

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2024

No 2

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 1068 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 29-fevralda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoirazimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Ilm-fanga baxshida umr	10
Baxtiyor Islamov	
Kichik biznesni rivojlantirishda "yashil" iqtisodiyotni keng tatbiq qilishning ahamiyati	12
Gulnora Abdurahmonova Kalandarovna, Sanjar Baxodirovich G'oiqnazarov	
Brand Capital as a Determinant of Institutional Prestige and Student Choice in the Higher Education System	18
Zufarova Nozima Gulamiddinovna	
Inson va atrof-muhit dialektikasi: nomutanosiblik ko'rsatkichlari va ekologik muammolar	26
Butaboyev Maxammadjon Tuychiyevich, Maxmudov Nosir Maxmudovich	
Yashil budjetlashtirish va uni O'zbekistonda joriy etish istiqbollari	32
Meyliev Obid Raxmatullayevich, Gofurova Kamola Xayrulla qizi	
Iqtisodiyotda ta'lim va fan integratsiyasining asosiy yo'nalishlari	37
Yormatov Ilmidin Toshmatovich	
Transport vositalari va yo'llar turizm transport infratuzilmasini rivojlantirishning muhim omilidir	41
Agzamov Shaxboz Akmalovich	
Bank xizmatlarini raqamlashtirish orqali samaradorligini oshirish	46
A. X. Salamov	
Biznes-reja baliqchilik xo'jaligi rivojlanishi uchun asos sifatida	50
Dosmurotova Shaxista Kengashovna	
Mamlakatning investitsiyaviy jozibadorligi va uning lizing munosabatlari rivojlanishi bilan bog'liqligi	57
Axmediyeva Aliya Toxtarovna	
Turizmni rivojlantirish imkoniyatlari	65
Ziyadullayev Ilhom Narkabilovich	
Tijorat banklari depozit operatsiyalari samaradorligini oshirish muammolari va ularni bartaraf etish yo'llari	69
Shamsiyev Nodir Muratovich	
Hududlarni rivojlantirishda xorijiy investitsiyalarning samaradorligini oshirish masalalari	74
Shagazatov Oybek bahodirovich	
Hududlar biznes muhitini rivojlantirish va samarali boshqarish yo'nalishlari	78
Davlatov Sanjar Abdimannonovich	
Ijtimoiy rivojlanish xulq-atvor paradigmasida yoshlarning tadbirkorlik faoliyatini tartibga solishning nazariy asoslari	82
Mirzatov Baxtiyor Toxirovich	
Korxonalar innovatsion faoliyatida raqamli transformatsiyaning muhim yo'nalishlari	86
Yuldasheva Kamola Miraliyevna	
O'zbekistonda agroturizmni rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish (Buxoro viloyati misolida)	91
Yoriyeva Farangiz Murodillayevna	
Innovatsion tadbirkorlik muhitini kompleks baholashda xalqaro tashkilotlar tajribasi	96
Nazarova Umida Avazovna	
Turizm faoliyatini davlat tomonidan tartibga solish samaradorligini oshirishning ayrim usullari	100
Mirzaxodjayev Alisher Botirovich	
Globalashuv sharoitida transchegaraviy suv resurslardan samarali foydalanishni boshqirish	105
Mirzayev Musurmon Umidullayevich	
Surxondaro viloyati iqtisodiyotida kichik biznes va tadbirkorlikning o'rni va ahamiyati	110
Fayziyeva Aziza Azamat qizi	
Ta'lim muassasalarida xarajatlarni moliyaviy nazorat etishning samaradorligi tahlili	115
Eshonqulov Davlatjon Rajabboyevich	
Ta'minot zanjirini boshqarishda transport logistikasi usullarini takomillashtirish	121
Zoxidova Nazokat Berdimurot qizi	
Blokcheyn texnologiyasida xavfsizlik masalalari	125
Mamadiyarov Zokir Toshtemirovich	
Развитие цифровой трансформации банковского сектора Республики Узбекистан	131
Абдурахманова Матлуба Махамдаминовна	
Asosiy fondlarni hisoblash va baholash usullarini takomillashtirish istiqbollari	137
Rixsimbayev Odiljon Qobiljonovich	
Marketingda tovar harakati tizimini optimallashtirish va modellashtirish	143
Sherzod Xolmurodovich Pardayev, Kamola Abdujabborovna Pardayeva	

Iqtisodiy rivojlanish uchun strategik taqsimlash strategiyalari:	
Investitsion Fond Portfellarning qiyosiy tahlili.....	150
Sultonboeva Munira bahodirovna	
Soliq munosabatlarining ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati: ilmiy-nazariy qarashlar.....	156
Axrorov Zarif Oripovich, Saidmurodov Feruz Sodiqjon o'g'li	
Взаимосвязь инвестиционной стратегии с оценкой эффективности инвестиционного проекта	161
С. С. Алиева, А. Назаров	
Erkin iqtisodiy zonalarining faoliyati va boshqaruv mexanizmini takomillashtirish.....	169
Sheraliyeva Saida Azatovna	
Xizmat safari xarajatlari hisobining huquqiy asoslari	172
Ergashev Sarvar Xudoynazarovich	
Инклюзивное образование и его особенности	177
Зайнутдинова Умида Джалоловна	
Jismoniy shaxslarning mol-mulk va yer soliqlarini hisoblash va undirish samaradorligini oshirish yo'llari.....	181
Qurbonov Muxiddin Abdullayevich	
Mamlakatda soliq qarzdorligi vujudga kelishining asosiy sabablari va ularni qisqartirish yo'llari.....	186
Hakimov Ulug'bek Furqat o'g'li	
Mulk qiymatini baholash tushunchasi, baholash obyektlari, baholanadigan qiymat turlari.....	190
Izbosarov Boburjon Bahriddinovich, Yoqubboyev Ilhomjon G'ulomjon o'g'li	
O'zbekistonda sug'urta xizmatlarining zamonaviy transformatsiyasi.....	195
G. Adilova	
Biznes subyektlarida samaradorlik masalalarini o'yinlar nazariyasi usuli bilan baholash.....	199
Mardiyev Nurali	
Yengil sanoatda "lean production" konsepsiyasini tatbiq etishning amaliy jihatlari.....	205
Yaxyayeva Inobat Karimovna	
Soliq salohiyatini baholash usullari va ularning tadbirkorlik subyektlari faoliyatiga ta'siri tahlili	209
Borotov Sharofiddin Jumaqul o'g'li	
Ko'chmas mulk bozorini baholashning institutsional asoslari	215
Ishonqulov Nizamjon Fayzullayevich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida turizm xizmatlarini rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari.....	223
Amriyeva Shaxzoda Shuxratovna	
O'zbekistonning bank-moliya tizimi hamda unda Islom moliyasi	
instrumentlarini jalb etishdagi joriy tendensiyalar	228
Eshimov Alisher Dasmurodovich	
Tashqi savdoda notarif usullarni qo'llashning iqtisodiy oqibatlarini	
aniqlash metodologiyasi (rivojlangan davlatlar tajribasi)	236
Norqobilov Akobir Iso o'g'li	
Reklama xizmatlari va uning subyektlar samaradorligini oshirishdagi imkoniyatlari.....	242
Rabbimov Elbek Abdulloyevich	
Ijtimoiy siyosatni amalga oshirishda sog'liqni saqlash tizimini moliyalashtirish asoslari	247
Imonqulov Nuriddin Qo'shmon o'g'li	
Tijorat banklari biznes ekotizimini rivojlantirishning nazariy asoslari.....	252
Shoymardonov Orziqul Jo'ra o'g'li	
Majburiy tibbiy sug'urtaning vujudga kelishi va o'ziga xos xususiyatlari.....	258
Kenjayev Soxib Sayfiyevich	
O'zbekiston Respublikasida zamonaviy soliq ma'murchiligini	
joriy etish orqali budjet-soliq siyosati samaradorligini yanada oshirish	262
Yuldasheva Shaxnoza Xojiakbar qizi	
Jahon iqtisodiyotining barqaror rivojlanishida derivativlar bozorining roli	268
Shokirov Mirkamol Mirolim o'g'li	
Boshqaruv hisobida mas'uliyat markazlarini tashkil etish masalalari.....	276
Sobirov Otabek Olimjonovich	
Davlat moliyasini boshqarishda moliyaviy nazorat usullaridan samarali foydalanish yo'llari	279
Kultayev Farxod Shavkatovich	
Tijorat banklari foydasi va rentabillik ko'rsatkichlariga ta'sir etuvchi omillar tahlilini takomillashtirish	283
Normo'minov Temurbek Sheraliyevich	
O'zbekiston Respublikasida tijorat banklari aktivlar sifatini oshirish yo'llari	286
To'ychiyev Otabek Shamshiyevich	
Venchur kapitalining mohiyati va O'zbekistonda venchur tizimini rivojlantirishning institutsional asoslari	290
Tadjibayeva Nigora Gulomjonovna	
Innovatsiyalar: zamonaviy iqtisodiyot uchun innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlash zarurati.....	295
Malikova Dilrabo Muminovna, Tursunov Jahongir Ulug'bek o'g'li	
Budjet daromadlarining shakllanishida egri soliqlarning ta'sirini ko'p omilli	
ekonometrik modellashirishda tahlil qilish.....	299
Abdunazarova Shahnoza Norqo'chqor qizi	

Aksiyadorlik jamiyatlarida investitsion jozibadorlikni oshirish yo'llari	304
Abdullayev Boburjon Akbaralievich	
Barcha tadbirkorlik subyektlariga teng raqobat sharoitini yaratishda soliq imtiyozlarining o'rni	308
Akbarov Akmalxon Akrom o'g'li	
Hisob siyosati va unda biologik aktivlar hisobini yoritib berish tartibini takomillashtirish	312
Mirzayeva Nargiza Batirovna	
Talabalarning oilali bo'lishiga ta'sir etuvchi omillarga iqtisodiy baholashda yangicha yondashuv	316
O. U. Shomurodov, A. A. Suyarov, Z. U. Uroqov, J. S. Urazov, A. T. Ablahatov	
Ways to Use the Experience of Foreign Countries in Creating a Beneficial Business Environment for Entrepreneurship And Improving Taxation	321
Mukhlisa Ikramova	
Aholi turmush darajasini oshirishda moliyaviy savodxonlikning o'rni va iqtisodiy rivojlanishga ta'siri	327
Yusupov Muhammadali Soxib o'g'li, J.D. Xojiyev	
Temir yo'l sanoat korxonalariida ijtimoiy-mehnat munosabatlarini boshqarish bo'yicha xorijiy tajriba	331
Kadirova Sharofat Amonovna	
Механизм внедрения аутсорсинговой деятельности в АО "Ўзтемирийўйўловчи"	334
H. Э. Кахарева	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni yanada rivojlantirish investitsiyalarni jalb qilishda xorijiy mamlakatlar tajribasi	339
Sharipov Bobur Anvar o'g'li	
"STEKLOPLASTIK" MJCHning bozordagi strategik holatini tahlil qilish	344
Musyeva Shoiraz Azimovna	
Agrar sektorda ekologik toza mahsulotlarni ishlab chiqarishning nazariy masalalari	350
M. Sh. Nazarova, Z. S. Kazakova	
Methodological Foundations of Bank Lending and Classification of Factors Affecting the Features of Obtaining Loans	355
Raxmanova Laylo bahodirovna, A. Karimova	
Agrosanoat klasterlarda tovar-moddiy zaxiralari samaradorligini KPI orqali baholash uslubiyati	359
Toshpo'latov Azizbek Shermuxamadovich	
Faol tadbirkorlar faoliyatida kambag'al oilalarni iqtisodiy-ijtimoiy holatini yaxshilash imkoniyatlari	364
Salamov Ibrohim, Nazarova Maryam Sharifovna, Kazakova Zulayxo Saloxiddinovna, Jonibekov Faxriddin Beknazarovich, Kudratov Rizo Turdibayevich, Ulmasova Oygul Baxtiyorovna, Xamdanova Nasiba Ablakulovna, Xudayberdiyeva Ma'rifat Umarovna	
Xo'jalik yurituvchi subyektlar strategiyasi tahlilining o'ziga xos xususiyatlari	371
Tursunova Shaxnoza Farxod qizi	
Процессы цифровизации АО "Hududgazta'minot"	375
Xusanov Kaхрамон Нишонович	
O'zbekistonda aholi turmush darajasini oshirish yo'llari	380
Abdullayeva Madina Kamilovna, Eldorbekov G'ofurbek Iskandarbek o'g'li	
Aholi farovonligini oshirishda tadbirkorlik subyektlari uchun kredit tizimini takomillashtirish mexanizmi	383
Bobayev Isroiljon Abidinabiyevich	
Mamlakatga jalb qilingan xorijiy kapitalning tovarlar va xizmatlar importi salohiyatiga ta'sirini ekonometrik modellar bilan baholash	388
Saydullayev Azamat Jo'raqul o'g'li	
O'zbekistonda bank xizmatlari raqobatbardoshligini baholash mazmuni va o'ziga xos xususiyatlari	396
Sh. Madraimov	
Kapital bozorida sug'urta kompaniyalar institutsional investor sifatida	399
Xasanova Lola Mamasharifovna	
Yangi O'zbekiston strategiyasida institutsional islohotlarni yanada chuqurlashtirish va ko'p funksiyali raqamlashtirishning ilmiy asoslari	402
B. B. Berkinov	
O'zbekiston Respublikasi tijorat banklari orqali jinoiy yo'l bilan olingan daromadlarni legallashtirish mexanizmlari	411
G'afurov Umidjon Bahodir o'g'li	
Rivojlangan mamlakatlarda keksa fuqarolarning bandligini oshirish kam ta'minlangan aholi qatlamini qo'llab-quvvatlash usuli sifatida (Yaponiya tajribasi misolida)	415
Karimov Bekzodjon Ilxomovich	
Tashqi savdoni oshirishda boj-tarif siyosatini takomillashtirish mexanizmlari	422
Pardayev Ilhomjon G'ulomjon o'g'li	
Финансы или корпоративные финансы	428
Уринов Бобур Насилроевич	
In Ensuring Economic Development in the Country Green Economy and its Features	434
Akhunova Shakhistakhon Nomonjanovna, Abdusattorova Mokhirabonu Abdugoppor kizi	

Tijorat banklarining investitsiya faoliyatini rivojlantirish yo'nalishlari	439
Jo'rayev O'ktam Panji o'g'li	
Сокращение уровня бедности в Узбекистане	445
Амирджанова Ситора Суннат кизи	
Paxtachilik sohasida ishlab chiqarish jarayonlari samaradorligini oshirishning innovatsion yechimlari va uning foydaga ta'sirini baholash	450
S. B. Inoyatov	
Tijorat banklarida muammoli kreditlar bilan ishlash amaliyotidagi muammolar va ularni barataraf etish yo'llari	455
Maxmudov Rahimjon Hamid o'g'li	
Mahalliy budget daromadlarining nazariy va ilmiy asoslari	462
O'lkulova Feruza Mansurovna	
Kambag'allikni qisqartirish – aholi turmush farovonligini ta'minlashning muhim omili	465
Usmanov Baxodir Baxtiyorovich	
Raqamli marketingni rivojlantirish zaruriyati	471
Xalmuxamedova Zebxon Babaxanovna	
Tijorat banklari o'rtasidagi raqobatni rivojlantirish orqali fond bozorida aksiyalar narxini barqarorligini ta'minlash istiqbollari	475
M. Yuldosheva	
Konchilik sanoati korxonalarida innovatsion faoliyatni rivojlantirish mexanizmlarining ilmiy-nazariy asoslari	482
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna	
O'zbekistonda banklar moliyaviy xizmatlari va ular sifatining amaldagi holati tahlili	489
Mirzayev Mirza Abdullayevich	
Oliy ta'lim muassasalarining iqtisodiy samaradorlikning raqobatbardoshligini instituttsional tahlil qilish mexanizmi	494
Saydullayeva Saodat Abdumajidovna	
Integratsiya sharoitida to'qimachilik sanoatining rivojlanishi	501
Ziyayeva Muhtasar Mansurdjanovna	
Auditorlik tekshiruvini tashkil etish va o'tkazish jarayonlarini takomillashtirish	505
Karamatova Noiba Husnitdinovna	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashning nazariy jihatlarini	512
Mamatov Mamajan Axmadjonovich	
Экономическое сознание и экономическое мышление: теоретический анализ	519
Пардаев Мамаюнус Каршибаевич, Мухаммедов Мурод Мухаммедович	
O'zbekiston respublikasi tijorat banklari tomonidan qurilish korxonalarini kreditlashni takomillashtirish yo'llari	524
Sultanov Baxram Begdullayevich	
Роль искусственного интеллекта в современных технологиях медиаобразования в высших учебных заведениях	528
Самигова Гуландом Абдужаббаровна	
Talabalarga moliyaviy yordam dasturlari va ularning ta'lim sifatiga ta'siri	536
Mirzayeva Muhlisa Ubaydullo qizi	
Mintaqaviy investitsion jozibadorlik va investitsion siyosat: nazariy talqin	541
Muminov Akmal Tulkunovich	
Mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotida oliy ta'lim tizimining ta'siri	545
Nasimov Adiz Azamat o'g'li, Baxtiyorova Jasmina Jasurovna, Axrorov Zarif Oripovich	
Respublikada fermer xo'jaliklarga xizmat ko'rsatishni rivojlantirish va agroxizmatlar bozorini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash imkoniyatlari	550
Shukurov Ilxom Safarboyevich	
Turli mamlakatlarda oliy ta'limni moliyalashtirish yo'llari	557
Umarova Moxigul Maxmayunus qizi	
Dehqonchilikni innovatsion asosda rivojlantirishning xorijiy tajribasi	562
Yuldashev G'iyos Turabekovich	
Tijorat bank xizmat turlarini islomiy bank xizmatlari orqali rivojlantirish istiqbollari	566
Bayjanova Gozzal Sarsengaliyevna	
Qishloq xo'jaligi mahsulotini baholash va hisobga olishning uslubiy jihatlarini takomillashtirish	572
Boltayev Abror Sayitmuradovich	
Секреты интересного урока в начальной школе	579
Гараева Олеся Владимировна	
Iqtisodiyotni barqaror rivojlanishda yashil iqtisodiyotning o'rni	582
Ibragimova Gulchehra Toxirovna	

Mahsulot va xizmatlarni raqamli transformatsiyasini amalga oshirish algoritmi.....	586
Kucharov Abrorjon Sobirjanovich, Bobojonov Azizjon Babaxanovich, Abdurakhmonov Abdumalik Abdurashidovich	
O'zbekiston Respublikasining soliq tizimi mamlakatda yashirin iqtisodiyot ulushini qisqartirish vositasi sifatida.....	593
Nabiyev Feruz Nurmurodovich	
Fundamentals of Innovative Management and its Organizational Control	599
Akramova Aziza Abduvohidovna, Maqsdov Bunyod Abdusamatovich	
Moliyaviy menejment tizimini rivojlantirishda raqamli marketingdan foydalanishning afzalliklari.....	604
Sobirjonov Sanjar Sobirjonovich	
Оценка экономической эффективности использования фотоэлектрической тепловой установки	608
Жураев Ислон Рахматович, Юлдошев Исроил Абриевич, Жураева Зухра Исламовна	
Ilmiy darajali kadrlar tayyorlash sohasida xalqaro tajriba.....	614
Fazliddinov Shohruh Shamsiddinovich	
Turizm infratuzilmasi va uning tarkibiy tuzilishi	621
Po'latov Ma'murjon Murodjon o'g'li	
Oliy ta'lim xizmatlari bozorining rivojlanishi sabablari.....	625
Abdukadirova Kamola Azimovna	
Mintaqada turizm sohasini rivojlantirishda xorijiy mamlakatlar tajribalari.....	629
Isomiddinov Inomjon Qurvonali o'g'li	
Ichki turizmni rivojlantirish bo'yicha infrastruktura holati.....	636
Dehqonov Burxon Rustamovich	
Soliqqa tortish maqsadida kadastr qiymatlarini aniqlash mexanizmlarini takomillashtirish yo'llari.....	642
Kamilov Abror Anvarovich	
O'zbekistonda uylarning energiya samaradorligini oshirish.....	647
Dodiyev Fozil O'tkurovich	
O'zbekistonda talant menejmentni tatbiq etish istiqbollari.....	653
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida tibbiyot sohasini moliyalashtirish istiqbollari.....	658
Muxammadiyev Ramz Zoirjon o'g'li	
Bulutli texnologiyalardan foydalangan holda resurs xarajatlarini optimallashtirish: tahlil va boshqarish.....	663
Saitkamolov Muxammadxo'ja Sobirxo'ja o'g'li, Karabayev Rustam Zafarovich	
Milliy iqtisodiyotni rivojlanishida sug'urta institutlarining tutgan o'rni.....	673
K. A. Sharipov, D. Jo'rayev	
Tadbirkorlik nazariyasining evolyutsion talqini.....	678
Aripov Oybek Abdullayevich	
Enhance Export Potential of Private Entrepreneurship and Small Venture.....	683
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi	
Mintaqa barqaror rivojlanishini cheklovchi ekologik omillar tahlili.....	690
Adilova Marg'uba Tursunaliyevna	
Improving the Efficiency of Industrial Enterprise Activities in the Age of Digital Technologies	698
Avloqulova Sadoqat Sobirjon qizi	
A study of green marketing practices in the retail industry – Advantages and disadvantages.....	705
Davronova Zilola Gulomovna	
Tijorat banklarining korporativ xizmatlarini transformatsiyalash jarayonini rivojlantirish.....	709
Farmanova O'g'li Aliqul qizi	
Davlat moliyaviy nazorat tizimini rivojlantirish istiqbollari.....	715
Maxmudov Azamat Normuradovich	
Xorijiy banklarning moliya injiniringi mahsulotlari va rivojlanish istiqbollari	721
Saipnazarov Sherbek Shaylavbekovich	
O'zbekistonda turizm xizmatlari imkoniyatlari: muammo va yechimlar	727
Fayziyev Oybek Raximovich, Xalikov Saydilla Abdraxmanovich	
Sanoat klasterlarini shakllanishining simulyatsiya modelini yaratish	734
Xakimov Ziyodulla Axmadovich, Axmedova Rayxona Jasurbek qizi	
Hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning xususiyatlari va ustuvor yo'nalishlari	741
Tolibjon Qazaqov Sharifjon o'g'li	
Raqamli iqtisodiyotda zamonaviy texnika va texnologiyalarning xususiyatlari.....	747
Xusanov Ulugbek Nishanovich	
Biologik aktivlar va qishloq xo'jaligi mahsuloti joriy hisobini tashkil etish bo'yicha xorijiy tajribalar	752
Yusupova Mahfuza Baxtiyor qizi	
Mulkchilikning iqtisodiyotdagi ahamiyatini qiyosiy tahlil qilish (O'zbekiston va Shvetsiya misolida).....	757
Odil Norboyev	
Ipoteka krediti riskining ayrim nazariy jihatlarini.....	761
Xamraqulova Gulnozaxon Faxriddin qizi	

Xalqaro turizm bozorining rivojlanish tendensiyalari va unda O'zbekistonning ishtiroki.....	764
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, Bobobekova Nargiza Baxtiyorovna	
Tijorat banklari fond bozoridagi aksiyalar narxini o'zgarishini ebo moduli orqali aniqlashning ekonometrik tahlili.....	769
Yuldoshova Manzura Ollashkurovna	
Organizational mechanism of sustainable development of the tourism industry, role and application of technologies.....	780
Sayfutdinov Shuxratjon Sultonovich	
Banklarda risklarni diversifikatsiyalashning mohiyati va ahamiyati	787
Baxriddinov Sharofiddin	
Davlat oliy ta'lim muassasalarida daromad va xarajatlarning o'zaro mutanosibligi.....	793
Gafurov Anvar Bazarbayevich	
To'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalarning O'zbekiston iqtisodiyotiga ta'siri: tahlil va istiqbollar.....	799
Raxmanov Bekzod Ibragimovich	
Инновационный и развивающий менеджмент в сфере услуг	803
Aхтамова Моҳигул Эркиновна	
Ishsizlarni kasb-hunarga o'qitish asosida raqobatbardoshligini oshirish	807
Bakiyeva Iroda Akbarovna	
Dehqon xo'jaliklarida yetishtirilgan grek yong'og'ini iste'molchilarga yetkazib berish yo'llari	811
Inobatov Abror Boshlarovich	
Комплаенс и риск менеджмент в международных гуманитарных организациях	817
Мухамеджанов Баходир Кахрамонович	
Ipakchilik korxonalarida innovatsion faoliyatni boshqarishning o'ziga xos xususiyatlari.....	822
Aliyeva Nodiraxon Abdumalikovna	
Soliqlarning yig'iluvchanligi va unga ta'sir etuvchi omillar tahlili.....	826
Abdurasulov Alisher Abdurasulovich	
Soliq islohotlari: u qanday bo'lishi kerak?	831
Hotamov Alisher Farxodovich	
Анализ операционных процессов экспорто-ориентированных хлопково-текстильных кластеров.....	837
Джурабаев Отабек Джурабаевич	
Ish bilan bandlikni sifat xususiyatlari asosida baholashga zarurat: ilmiy-nazariy yondashuvlar	842
Qurbonov Samandar Pulatovich	
Technology of Formation of Profession-Oriented Communication Competences in Training of Future Specialists in Higher Education Institutions	848
Rajapov Sulaymon	
Improving The Methodology of Developing Professional and Communicative Skills in Future Economists (In the Case of Teaching English).....	852
Samandarova Nargiza	
Sanoat mahsulotlarining raqobatbardoshligini oshirishda innovatsion texnoparklardan foydalanish muvaffaqiyatiga ta'sir etuvchi omillar.....	860
Sobirxonov Akbarxon Aziz-o'g'li	
Oziq-ovqat sanoati korxonalarida investitsion salohiyatni shakllantirishning mazmuni va ahamiyati	865
Xamrayev Nodirbek Ravshanovich	
O'zbekistonning moliyaviy siyosati: tarkibiy tuzilishi va tahlili	872
Jabborova Dilafruz Sodiqli	
Institutsional islohotlarni chuqurlashtirish sharoitida lizing investitsiyalarini rivojlantirishning nazariy-uslubiy jihatlari	879
Axmediyeva Aliya Toxtarovna	
Hududlar rivojlanishini ta'minlashda erkin iqtisodiy zonalarining ahamiyati.....	885
Salomat Norova	
Yo'lovchi tashish xizmatlari sohasida korxona faoliyatini strategik rejalashtirishga ta'sir etuvchi omillari tahlili.....	889
Abarov Mashxurbek Ismonaliyevich, Pulatova Gulchexra Erkinovna	
Anderrayting xizmatining AQSh sug'urta bozorida tutgan o'rni	895
Qarshiyev Daniyar Eshpulatovich	
Konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobotlarni tuzishda aktivlarni qadrsizlanishga tekshirish.....	900
Tojiyev Behzod Bekmurod o'g'li	
Yangi O'zbekiston iqtisodiyotida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish – muhim yo'nalish.....	904
Dushaboyev Mirjalol	
Recreational potential of Uzbekistan and prospects for the development of wellness tourism in the country... ..	912
Amonboyev M., Shaymanova Nigora Yusupovna	
Yashil marketing: tushunchasi, mohiyati, kelib chiqishi, muammolari va istiqbollari	916
G'anieva Madina Bunyodali qizi, Ziyayeva Muhtasar Mansurdjanovna	

Innovatsion menejment va raqamli transformatsiyalarni joriy etishning metodologik asoslari.....	923
Quldoshev Asliddin Tursunovich	
Lizing munosabatlarini rivojlantirishda raqamli marketing strategiyalari.....	928
Yusupova Feruza Yo'ldoshevna	
Analysis of the Transformation and Development Trends of the Higher Education System in Uzbekistan.....	934
Zufarova Nozima Gulamiddinovna	
O'zbekiston investitsiya muhitini yanada yaxshilash va uning jozibadorligini oshirish.....	940
Oybek Elmuratov	
Sifatli ta'lim uchinchi renessansning poydevori sifatida: xorijiy tajriba va tavsiyalar	943
Zafar Jumayev Ikromiddinovich	
Совершенствование методологии “зеленого” учёта в финансовом менеджменте устойчивого развития компаний энергетической отрасли в Узбекистане.....	947
Глазова Марина Викторовна	
Yangi O'zbekiston strategiyasida institutsional islohotlarni yanada chuqurlashtirish va ko'p funktsiyali raqamlashtirishning ilmiy asoslari	954
Berkinov B. B.	
O'rta ta'lim tizimida “o'qituvchi imiji”ni rivojlanish genezisi.....	962
Odilova Sitora Sayfitdin qizi	
Роль инвестиций в системе железнодорожного транспорта в Республике Узбекистан	966
Акбарова Лайло Упашевна	
Mintaqaning investitsion jozibadorligini oshirish maqsadida innovatsion marketing texnologiyalaridan foydalanish.....	971
Ahmedov Alim Babaniyazovich	
Inson resurslarini rivojlantirishda xorijiy kompaniyalarning tajribasini o'rganish metodologiyasi.....	978
Narzullayeva Gulchehra Salimovna, Shadiyeva Madina Djaloliddin qizi	
Tadbirkorlik muhiti tahlili va uni davlat tomonidan tartibga solish shart-sharoitlari	981
S. T. Toshaliyeva, A. M. Abduraxmonov	
G'allachilik klasterlarini shakllantirishning tashkiliy-iqtisodiy jihatlari	986
Ilmuratov Shavkat Maxsumovich	
Innovatsion texnologiyalarda umumishlab chiqarish xarajatlarini strategik boshqaruv hisobini takomillashtirish masalalari	990
Nasriyeva Zebiniso A'zam kizi, Mavlyanova Dilobar Maxkamovna	
Suv resurslaridan foydalanishda zamonaviy texnologiyalarni joriy qilish-davr talabi	995
Ibroyim Maxkamov	
Tadbirkorlik subyektlari yer-suv resurslaridan foydalanishining hududiy xususiyatlari	999
Xamidjon Muxamadovich Shaxobov	
Korporativ tuzilmalarda global biznes etikasi va yashil biznes drayverlari.....	1003
Egamberdiyev Shuxrat Satimbayevich	
Aholini qishloq xo'jaligi mahsulotlari bilan ta'minlashning ayrim masalalari xususida.....	1007
Ochilova Maftuna Toshpulat qizi	
Tijorat banklari faoliyatining joriy holati tahlili	1012
Ergashev Azizxon Avazxon o'g'li	
Fermer xo'jaliklari samarali faoliyatining asosiy statistik ko'rsatkichlari va ularning tahlili.....	1016
M. Sh. Axmedova	
Tadbirkorlikni davlat tomonidan tartibga solish va qo'llab-quvvatlash shart-sharoitlari.....	1021
S. T. Toshaliyeva, D. A. Eshqulova	
Kichik biznes subyektlarini rivojlantirishda innovatsiyalardan samarali foydalanish mexanizmlari	1029
Rustamov Alisher Raxmataliyevich	
Iqtisodiyotni tartibga solishda moliya siyosatining ahamiyati	1038
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida tijorat banklarning xalqaro valyuta operatsiyalarini takomillashtirish masalalari	1043
Beknazarova Nilufar Tulkinovna	
O'zbekistonda milliy valyuta kursi barqarorligini ta'minlash yo'llari.....	1046
Nasirxodjaeva Dilafuz Sabitxanovna, Shokirov G'ulomjon Sobirovich	
Mustaqil davlatlar hamdo'stligiga a'zo davlatlarda auditorlik faoliyatini tashkil etish xususiyatlari	1052
Ismoilova Feruza Isroilovna, Nasurova Kamolaxon Ravshanovna	
Korxonalarni samarali boshqarishda zamonaviy marketing strategiyalaridan foydalanish	1058
Sh. Mamatqobilov	
Sanoat korxonalarida mehnat samaradorligini oshirish mexanizmini takomillashtirishning obyektiv zaruriyati	1062
Otajanov Umid Abdullayevich	

KORXONALARNI SAMARALI BOSHQARISHDA ZAMONAVIY MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH

Sh. Mamatqobilov

TDIU tayanch doktorant

Annotatsiya: Ushbu maqolada marketing strategiyalarining zamonaviy biznes va jamiyatdagi o'rni bilan tanishtiriladi, shu bilan raqobat strategiyasi, bozor segmentatsiyasi strategiyasi, differentsiatsiya strategiyasi, xarajatlar yetakchiligi strategiyasi, fokuslanish strategiyasi, bozorga yo'naltirilganlik va tashkilot faoliyatining nazariy va amaliy tushunchalari tushuntiriladi; zamonaviy biznes va jamiyatda marketing strategiyalarining ahamiyati; va marketing strategiyalarining tashkilot faoliyatiga ta'siri. Marketing strategiyalari marketing ehtiyojlarini qondirish va marketing maqsadlariga erishish uchun mo'ljallangan marketing rejalarining qimmatli asosi bo'lib xizmat qiladi. Marketing strategiyalari marketing sohasidagi barcha asosiy va uzoq muddatli faoliyatni o'z ichiga oladi, shu bilan tashkilotning strategik holatini tahlil qilish va bozorga yo'naltirilgan strategiyalarni shakllantirish, baholash va tanlash bilan shug'ullanadi va tashkilotning maqsadlariga samarali hissa qo'shadi. uning marketing maqsadlari. Maqolada marketing strategiyalarini qo'llash ijtimoiy media asrida tashkiliy samaradorlikni oshirish va barqaror raqobatdosh ustunlikka erishish potentsialiga ega ekanligini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar: zamonaviy marketing, strategiya, an'anaviy marketing, blokcheyn, raqamli marketing.

Abstract: This article introduces the role of marketing strategies in modern business and society, thus explaining the theoretical and practical concepts of competitive strategy, market segmentation strategy, differentiation strategy, cost leadership strategy, focus strategy, market orientation and organizational activity; the importance of marketing strategies in modern business and society; and the impact of marketing strategies on organizational activity. Marketing strategies serve as a valuable foundation for marketing plans designed to meet marketing needs and achieve marketing goals. Marketing strategies include all major and long-term activities in the field of marketing, thereby analyzing the organization's strategic situation and formulating, evaluating and selecting market-oriented strategies that effectively contribute to the organization's goals. its marketing objectives. The article argues that the application of marketing strategies has the potential to increase organizational effectiveness and achieve sustainable competitive advantage in the age of social media.

Key words: modern marketing, strategy, traditional marketing, blockchain, digital marketing.

Аннотация: В этой статье представлена роль маркетинговых стратегий в современном бизнесе и обществе, тем самым объясняя теоретические и практические концепции конкурентной стратегии, стратегии сегментации рынка, стратегии дифференциации, стратегии лидерства по издержкам, стратегии фокуса, рыночной ориентации и организационной деятельности; важность маркетинговых стратегий в современном бизнесе и обществе; и влияние маркетинговых стратегий на организационную деятельность. Маркетинговые стратегии служат ценной основой для маркетинговых планов, предназначенных для удовлетворения маркетинговых потребностей и достижения маркетинговых целей. Маркетинговые стратегии включают в себя все основные и долгосрочные виды деятельности в области маркетинга, тем самым анализируя стратегическую ситуацию организации и формулируя, оценивая и выбирая рыночно-ориентированные стратегии, которые эффективно способствуют достижению целей организации. ее маркетинговые цели. В статье утверждается, что применение маркетинговых стратегий потенциально может повысить эффективность организации и добиться устойчивого конкурентного преимущества в эпоху социальных сетей.

Ключевые слова: современный маркетинг, стратегия, традиционный маркетинг, блокчейн, цифровой маркетинг.

KIRISH

Bugungi kunda korxonalarni samarali boshqarishda zamonaviy marketingning roli ortib bormoqda. Shuningdek, zamonaviy marketing strategiyalarini ishlab chiqish va ularni to'g'ri yo'lga qo'yish muhim ahamiyat kasb etadi. Zamonaviy marketing - bu maqsadli biznes natijalarini olish uchun brendlarni ideal mijozlar bilan bog'laydigan yaxlit, tezkor, ma'lumotlarga asoslangan metodologiya ^[1]. Elementlarni cheksiz ko'p usullar bilan yig'ish mumkin bo'lsa-da, zamonaviy marketing yondashuvi har doim ijodiy fikrlash va amalga oshirishni tashkiliy maqsadlarga erishish uchun tadqiqot, strategiya, texnologiya va tahlil bilan birlashtiradi.

Zamonaviy marketing raqamli inqilobga javoban an'anaviy marketing amaliyotlarining evolyutsiyasini ifodalaydi, ma'lumotlarga asoslangan strategiyalarga o'tish, mijozlarga yo'naltirilgan yondashuvlar va raqamli kanallarga urg'u berish bilan tavsiflanadi. U qidiruv tizimini optimallashtirish (SEO), kontent marketingi, ijtimoiy media marketingi va elektron pochta marketingi kabi raqamli marketing usullarining kombinatsiyasini o'z ichiga oladi va kengroq auditoriyani yanada samaraliroq jalb qilish va jalb qilish uchun an'anaviy usullar bilan birlashtirilgan [2]. Maqsad iste'molchilarning xatti-harakatlari haqida tushunchaga ega bo'lish, marketing harakatlari shaxsiylashtirish va real vaqt rejimida ushbu strategiyalarning ta'sirini o'lchash uchun texnologiya va ma'lumotlar tahlilidan foydalanish, biznesning o'zgaruvchan bozor dinamikasiga va iste'molchilarning xohishlariga tezda moslashishini ta'minlashdir.

Biroq, zamonaviy marketingning mohiyati faqat vositalar va texnologiyalardan tashqarida ya'ni bu inson xulq-atvori va haqiqiy aloqalar qiymatini chuqur tushunishga asoslangan. Zamonaviy marketing strategiyalari nafaqat texnologik, balki axloqiy jihatdan asoslangan, shaffof va jamiyatga ijobiy ta'sir ko'rsatishga qaratilgan bo'lsa, eng samarali hisoblanadi. Zamonaviy marketing mahsulot sotishdan ko'proq narsani qiladi, ya'ni u yaxshi jamoalarni quradi, harakatlarni ilhomlantiradi va taraqqiyotga yordam beradi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Marketing strategiyasi segmentatsiya, maqsadli va joylashishni aniqlashning mustahkam platformasiga asoslangan konsepsiyadir (Ferrell, Hartline, Lucas, 2002; Kotler, 2005; Perreault va McCarthy, 2002). Marketing strategiyasi tashkilotning eng yaxshi yo'l bilan nishonga olishni maqsad qilgan aniq mijozlar to'g'risida qaror qabul qilishni talab qiladi [3] (Kotler, 2005). Marketing vositalarining samaradorligini o'rganish tegishli marketing strategiyasi uchun zarurdir (Sengupta va Chattopadhyay, 2006). Marketing strategiyasining maqsadga muvofiqligi mijozlarning bozorni idrok etishi va tashkilotning bozor taklifi o'rtasidagi farqni baholash orqali baholanadi (Perreault va McCarthy, 2002).

Porter (1980) raqobatbardosh strategiyalarni qo'lga kiritish uchun uchta marketing yondashuvini taklif qildi (ya'ni, farqlash strategiyasi, xarajatlar bo'yicha yetakchilik strategiyasi va fokus strategiyasi). Xarajatlarni boshqarish va farqlash raqobatchilardan ustun bo'lish uchun teng darajada muvaffaqiyatli yo'lni taklif qiladigan asosiy strategiyalardir (Porter, 1980). Raqobat ustunligiga erishish uchun xarajatlar yetakchiligi va differentsiatsiyasi birlashtirilishi mumkin (Dess, Gupta, Hennart va Hill, 1995). Marketing strategiyasini diqqat bilan ko'rib chiqish kerak, shunda u biznes sharoitlari to'plamiga mos keladi (Uord va Levandovska, 2008). Chari va boshqalar. (2014) bozor noaniqligi o'lchovlari (ya'ni, dinamizm va murakkablik) va strategik qayta aloqa tizimlari paydo bo'ladigan marketing strategiyasini shakllantirishga samarali ta'sir qilishini ta'kidlaydi [4].

Ushbu olimlar tomonidan bildirilgan keng qamrovli fikrlar marketingning kelajagini belgilab beruvchi ilg'or yo'nalishlar va metodologiyalarni o'z ichiga oladi. U iste'molchilarning xulq-atvorini batafsil tushunish uchun raqamli platformalardan foydalanish va har bir esda qolarli brend tarixining negizida abadiy insoniy aloqani rivojlantirish o'rtasidagi murakkab jarayonni chuqur o'rganadi. Biz chuqurroq o'rganar ekanmiz, iste'molchilar tobora ko'proq qadriyatlarga intilayotgan dunyoda brendga sodiqlikni rivojlantirishda axloqiy marketing va barqarorlikning muhim rolini ochib beradi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Marketing strategiyasi samaradorligini oshirish mexanizmini takomillashtirishga oid nazariy bilimlarning shakllanish bosqichlarini tadqiqot qilish jarayonida tizimli tahlil, induksiya-deduksiya, kompleks baholash, guruhlash, mantiqiy va taqqoslama tahlil qilish kabi usullardan foydalanilgan.

NATIJA VA MUHOKAMA

Zamonaviy marketing strategiyalarini amaliyotda qo'llashda globallashtirishning roli. Globallashtirish korxonalarining ishlash va mijozlar bilan muloqot qilish usullarini o'zgartirdi. Dunyo tobora o'zaro bog'lanib borayotgani sababli, sotuvchilar endi hech qachon bo'lmaganidek global auditoriyaga kirish imkoniyatiga ega. Bu imkoniyatlar ham, qiyinchiliklar ham taqdim etadi. Bir tomondan, korxonalar o'z imkoniyatlarini kengaytirishlari va yangi bozorlarga kirishlari mumkin. Boshqa tomondan, ular o'z strategiyalarini turli madaniy, ijtimoiy va iqtisodiy sharoitlarga moslashtirishlari kerak. Shu nuqtai nazardan, marketing bo'yicha murabbiylikning ahamiyati yaqqol namoyon bo'ladi, chunki u tajribali marketologlar uchun yangi kelganlarga global marketing manzarasi bo'yicha yo'l-yo'riq ko'rsatish, ularga turli xil madaniy nuanslar va bozor dinamikasini tushunishga yordam beradigan platformani taqdim etadi.

Bugungi jahon bozorida marketologlar madaniy nuanslardan xabardor bo'lishlari va o'z xabarlarini shunga mos ravishda moslashtirishlari kerak. Bu turli mintaqalardagi turli iste'molchilar segmentlarining qadriyatlari, afzalliklari va xatti-harakatlarini tushunishni anglatadi. Shuningdek, u mahalliy media landshafti va aloqa kanal-

lariga mos keladigan reklama taktikasini moslashtirishni talab qiladi. Ushbu moslashuv marketing asoslarining asosiy jihatini ta'kidlab, global miqyosda bog'langan bozorda turli xil iste'molchilarning xatti-harakatlari va afzalliklarini tushunish va hurmat qilish zarurligini ta'kidlaydi [5].

Zamonaviy marketing sohasida neyromarketing kabi usullar tobora dolzarb bo'lib bormoqda. Iste'molchi xatti-harakatlarini tushunish va unga ta'sir qilish uchun nevrologiyadan foydalanadigan ushbu yondashuv, ayniqsa, nozik madaniy va psixologik omillarni tushunish kampaniya samaradorligini sezilarli darajada o'zgartirishi mumkin bo'lgan globallashgan bozorda kuchlidir. Globallashuv haqida gap ketganda, asosiy omillardan biri tilning ta'siridir. Korxonalar o'z faoliyatini yangi bozorlarga kengaytirar ekan, til to'siqlari jiddiy muammolarni keltirib chiqarishi mumkin. Samarali muloqot ishonchni mustahkamlash va mijozlar bilan mustahkam aloqalarni o'rnatish uchun juda muhimdir. Shu sababli, marketologlar ko'pincha tarjima xizmatlariga sarmoya kiritadilar yoki til va madaniy tafovutlar murakkabligini hal qilishda yordam beradigan mahalliy mutaxassislarini yollashadi.

Globallashuv nafaqat korxonalarning o'z mahsulotlarini sotish usullarini, balki ularni olish usullarini ham o'zgartirdi [6]. Dunyo bo'ylab yetkazib beruvchilarga kirish imkoniyati bilan korxonalar raqobatbardosh narxlarda eng yaxshi sifatli mahsulotlarni topishlari mumkin. Bu yakuniy mahsulotni yaratish uchun butlovchi qismlar va materiallar turli mamlakatlardan olinadigan global ta'minot zanjirlarining o'sishiga olib keldi. Biroq, ushbu ta'minot zanjirlarini boshqarish o'z vaqtida yetkazib berish va mahsulot sifatini saqlab qolish uchun ehtiyotkorlik bilan muvofiqlashtirish va logistikani talab qiladi.

Rivojlanayotgan texnologiyalar va bozor imkoniyatlari. Texnologiyadagi yutuqlar hayotimizning barcha jabhalariga, jumladan, marketingga ham chuqur ta'sir ko'rsatdi. Sun'iy intellekt dan virtual haqiqatga qadar yangi texnologiyalar marketologlar uchun ajoyib imkoniyatlar ochmoqda. Ushbu yutuqlar marketingni samarali boshqarish muhimligini ta'kidlaydi, bu esa korxonalarga yanada maqsadli va ta'sirli marketing strategiyalari uchun ilg'or vositalardan foydalanish imkonini beradi.

Rivojlanayotgan texnologiyalar mijozlar bilan bog'lanishning yangi usullarini taqdim etishdan tashqari, bozorni kengaytirish imkoniyatlarini ham taqdim etadi. Misol uchun, marketingni avtomatlashtirish vositalari korxonalarning o'z auditoriyalari bilan o'zaro munosabatini inqilob qildi. Elektron pochta marketingi, ijtimoiy media xabarlar va maqsadli reklamalar kabi takrorlanadigan vazifalarni avtomatlashtirish orqali kompaniyalar ko'proq shaxsiylashtirilgan va ijodiy marketing strategiyalarini ishlab chiqishga e'tibor qaratishlari mumkin [7]. Bundan tashqari, elektron tijorat platformalari korxonalarga o'z mahsulotlarini global miqyosda sotishni har qachongidan ham osonlashtirdi va geografik to'siqlarni bartaraf etdi.

Marketologlar kelajakka nazar tashlar ekan, notijorat marketing kabi ixtisoslashgan sohalardagi noyob muammolar va imkoniyatlarni tushunish tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Rivojlanayotgan texnologiyalar nafaqat tijorat korxonalari uchun eshiklarni ochibgina qolmay, balki notijorat tashkilotlarga o'z auditoriyasi bilan bog'lanish, xabardorlikni oshirish va ijtimoiy ta'sirni kuchaytirish uchun yangi usullarni taklif qiladi.

Blokcheyn kabi rivojlanayotgan texnologiyalar ta'minot zanjiri boshqaruvini inqilob qilmoqda. Blokcheyn texnologiyasi tranzaksiyalarni kuzatish va tekshirishning shaffof va xavfsiz usulini ta'minlaydi, mahsulotlarning haqiqiyli va yaxlitligini ta'minlaydi [8]. Bu, ayniqsa, moda va hashamatli tovarlar kabi sohalarda muhim ahamiyatga ega, bu yerda qalbakilashtirish muhim muammo hisoblanadi. Blockchain dan foydalanib, korxonalar o'z mahsulotlarining kelib chiqishi va haqiqiyli to'g'risida tasdiqlangan ma'lumotlarni taqdim etish orqali o'z mijozlari bilan ishonchni mustahkamlashlari mumkin.

Rivojlanayotgan texnologiyalar sezilarli ta'sir ko'rsatadigan yana bir soha – bu ma'lumotlar tahlili. Mavjud ma'lumotlarning ko'payishi bilan korxonalar iste'molchilarning xatti-harakati va afzalliklari haqida qimmatli ma'lumotlarga ega bo'lishlari mumkin. Ushbu ma'lumotlarni tahlil qilish orqali sotuvchilar ongli qarorlar qabul qilishlari va maqsadli marketing strategiyalarini ishlab chiqishlari mumkin. Misol uchun, mijozlarning xaridlari tarixi va ko'rish naqshlarini tahlil qilish orqali korxonalar o'zlarining marketing xabarlar va tavsiyalarini shaxsiylashtirishi mumkin, bu esa konvertatsiya qilish ehtimolini oshiradi.

Globallashuv va rivojlanayotgan texnologiyalar marketing manzarasini o'zgartirdi. Endilikda korxonalar global auditoriyaga kirish imkoniga ega va mijozlar bilan innovatsion usullar bilan bog'lanish uchun yangi texnologiyalardan foydalanishlari mumkin. Biroq, bu, shuningdek, turli madaniy kontekstlarga moslashish uchun strategiyalarni moslashtirishni va murakkab ta'minot zanjirlarini boshqarishni talab qiladi. Texnologiyaning uzluksiz rivojlanishi bilan globallashuvning marketingdagi roli faqat rivojlanishda davom etadi va butun dunyo bo'ylab biznes uchun imkoniyatlar va muammolarni taklif qiladi.

Zamonaviy marketing strategiyalarini qo'llashda raqamli va an'anaviy o'rtasidagi muvozanat. Faqat onlayn marketing kanallariga e'tibor qaratish jozibali bo'lishi mumkin. Biroq, an'anaviy marketing usullari hali ham qimmatga ega va ularni e'tibordan chetda qoldirmaslik kerak. Asosiysi, keng qamrovli marketing strategiyasini yaratish uchun raqamli va an'anaviy yondashuvlar o'rtasida muvozanatni saqlashdir. Bu muvozanat ichki marketing ham muhim rol o'ynaydi, chunki u barcha jamoa a'zolarining marketing maqsadlari va strategiyalariga mos kelishini ta'minlaydi va raqamli va an'anaviy harakatlar ortida birlashgan kuch yaratadi.

Raqamli marketing aniq maqsadli va o'lchanadigan natijalarga erishishga imkon bersa-da, bosma reklamalar, bilbordlar va to'g'ridan-to'g'ri pochta kabi an'anaviy usullar ma'lum demografiyaga erishishda samarali bo'lishi mumkin. Misol uchun, mahalliy gazetalardagi bosma reklamalar raqamli texnologiyalarni yaxshi bilmaydigan eski demografik guruhlarni nishonlashning ajoyib usuli bo'lishi mumkin. Bundan tashqari, strategik ravishda tirbandlik ko'p bo'lgan joylarda joylashtirilgan bilbordlar yo'lovchilar va o'tkinchilarning e'tiborini jalb qilishi, brend xabardorligi va tan olinishini yaratishi mumkin.

Marketologlar kelajakka nazar tashlar ekan, raqamli va an'anaviy marketing sa'y-harakatlarini muammosiz birlashtiradigan samarali strategiyalarini ishlab chiqish juda muhimdir. Ushbu yondashuv barcha aloqa nuqtalarida doimiy brend tajribasini ta'minlaydi va har bir marketing aloqasining ta'sirini maksimal darajada oshiradi. Samarali strategiyasi yaxlit va jozibador brend mavjudligini yaratish uchun ijtimoiy media, elektron pochta marketingi, televizor, bosma ommaviy axborot vositalari va jismoniy do'konlar kabi turli kanallardan foydalanishni o'z ichiga oladi. Mijozlarga bir nechta aloqa nuqtalari orqali murojaat qilish orqali korxonalar brend xabardorligini oshirishi, mijozlarning sodiqligini oshirishi va oxir-oqibat savdoni oshirishi mumkin. Misol uchun, hozirgi kunda mashhur ijtimoiy media platformalari korxonalarga o'z auditoriyalari bilan yanada shaxsiylashtirilgan va interaktiv tarzda muloqot qilish imkoniyatini beradi. Jozibali kontent yaratish, maqsadli reklamalarni ishga tushirish va mazmunli suhbatlarni rag'batlantirish orqali brendlar o'z mahsulotlari yoki xizmatlari bilan faol ishtirok etadigan sodiq izdoshlar hamjamiyatini yaratishi mumkin.

Marketing rivojlanishda davom etar ekan, korxonalar doimo o'zgarishlardan xabardor bo'lishlari, yangi texnologiyalarga moslashishlari va innovatsion strategiyalarni qabul qilishlari juda muhim. Raqamli va an'anaviy marketing usullari o'rtasida muvozanatni saqlash va kelajakka yo'naltirilgan yondashuvlarni qo'llash orqali korxonalar natijalarga olib keladigan keng qamrovli va samarali marketing strategiyasini yaratishi mumkin.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Zamonaviy marketing dunyosi tez o'zgarib bormoqda va biznes doimo qolganlardan oldinda qolish uchun yangi texnologiyalar va strategiyalarga moslashishda faol bo'lishi kerak. Xabardor bo'lish, yangi yondashuvlarni sinab ko'rish va innovatsiyalarni o'zlashtirish orqali marketologlar o'z bizneslarini sanoatning birinchi qatoriga qo'yishlari va zamonaviy marketingning dinamik dunyosida muvaffaqiyatga yo'l ochishlari mumkin.

Shu bilan birga, marketingning asosiy tamoyillarini ham yodda tutish kerak: mijozlarning ehtiyojlari va afzalliklarini tushunish, ishonch va shaffoflikka asoslangan munosabatlarni o'rnatish va maqsadli auditoriyangiz bilan rezonanslashadigan qiymat yaratish. Ushbu asosiy tamoyillarga e'tibor qaratgan holda, marketing bo'yicha mutaxassislar samarali va axloqiy marketing strategiyalarini yaratishlariga ishonch hosil qilishlari mumkin.

Marketing mutaxassislari kompaniyalarga ushbu dinamik va murakkab muhitda harakat qilishda yordam berishda muhim rol o'ynaydi va innovatsiyalar, mijozlar ehtiyojlari va ijtimoiy mas'uliyatni birinchi o'ringa qo'yish orqali ular o'sishni rag'batlantiradigan va brendga sodiqlikni shakllantiradigan muvaffaqiyatli va barqaror marketing strategiyalarini qurishlari mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. The evidence from Czech Republic. *Economics and Management*, 7 (4), 15–17-bet.
2. Afonina, A., Chalupsky, V. (2013). Investigation of strategic management tools and techniques. *Acta Universitatis Agriculturae Mendelianae Brunensis*, LXI (4), 8.
3. Brews, P., Purohit, D. (2007). Strategic planning in unstable environments. *Long Range Planning*, 40 (1), 61–63-bet.
4. Faraj, S., Azad, B. (2012). The materiality of technology: an affordance perspective. In: P.M. Leonardi, B.A. Nardi, J. Kallinikos (eds.), *Materiality and organizing: social interaction in a technological world*. Oxford: Oxford University Press.
5. He, H., Antonio, N., Rosa, A. (2012). Strategic tools in China/strategic tools: an investigation into strategy in practice in China. *African Journal of Business Management*, 6 (26), 23–24-bet.
6. Jarzabkowski, P., Kaplan, S. (2015). Strategy tools-in-use: a framework for understanding 'technologies of rationality' in practice. *Strategic Management Journal*, 36 (4), 37–38-bet.
7. Powell, T.C. (2001). Competitive advantage: logical and philosophical considerations. *Strategic Management Journal*, 22 (9), 87–89-bet.
8. Stenfors, S., Tanner, L., Haapalinna, I. (2004). Executive use of strategy tools: building shared understanding through boundary objects. *Frontiers of E-Business Research*, 64–65-bet.
9. Vardarajan, P.R., Clark, T. (1994). Delineating the scope of corporate, business and marketing strategy. *Journal of Business Research*, 31 (2–3), 91–93-bet.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 2

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.